

Кудето ва ё тазоњуроти мусаллањонаи гурӯњи террористӣ тахти сарвари генерали хоини нахзатӣ - Абдухалим Назарзода маъруф ба Хочӣ Халим, ки аввали сентябри соли 2015 шурӯъ шуда, минбаъд муковиматњои бенатиљаи онњо дар минтаќаи Ромит идома ёфт, талоши ғайриоқилона ва кӯшиши муғризонаи дигарбораи ТТЭ ЁНИ бо мақсади табаддулоти давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буд.

Ин падидаи номатлуб казияи террористие буд, ки ҳақиқати он аз як сӯ дар заминаи игвову исёни 12 рӯзаи рӯдаррӯи мусаллањонаи ифротгароён алайхи нерӯҳои низомии кишвар ва аз сӯи дигар дар иртибот ба далелу мадраkho ва иқрори теъдоди зиёди ашхоси мочарочӯ ба таври возеху рушан ошкор шуд. Амали террористӣ будани мочарои Хочӣ Халимро дар заминаи ин ҳама далелу асноди муътамад харгиз ҳеҷ тахрифкори манфиатчӯе наметавонад пӯшиш ва малбуси дигаре диҳад. Дар воқеъ агар касе ва ё гурӯҳи сиёсие дар назди худ ҳадаф гузорад, ки ба ин казияи террористиву хиёнаткорона аз зовияи дигар нигариста шавад ва ба он тобиши нисбатан муътадил дода шавад, бидуни шубҳа он шахс ва ё гурӯҳ худ хиёнатпеша аст.

Мутаассифона, махз ҳамин гуна ашхос имрӯз бо таҳрики баъзе манфиатчӯёни минтақавӣ, ки чехраи ботилашон шинос аст, сару садо баланд кардаанд ва ба ин васила ноҳудогоҳ ошкор кардаанд, ки луъбатакони сахнаи театри сиёсии кӣ мебошанд. Дар таърихи 3-4.10.2018 дар сомонаи КЕМҲАЕ САДАТ, ки тавассути марказҳои иттилоотии ЧИЭ идора шуда бунгоҳи он низ дар ин кишвар ҷойгир аст, дар робита ба тазоњуроти мусаллањонаи гурӯњи Абдухалим Назарзода силсилаи изҳорот пайдархам дар холи нашр шудан аст, ки таҳиякунандагони матлаб ба таври ошкоро дар он казияи мазкурро тахриф кардан меҳоханд.

Дар баҳши аввали ин навишта муаллиф ва ё муаллифон, ки ханӯз сар аз хандак берун накардаанд, ба танзу киноя ишора ба он мекунад, ки казияи Абдухалим Назарзода “аз сӯи давлати Тоҷикистон кудето ва иқдоми террористӣ ном гирифтааст”. Магар ин казияи террористӣ набуд? Агар террористӣ набуд, пас ин муборизаи рӯирости мусаллањонаи хиёнаткоронаро, ки ба хоѝри барандозии давлати конститусионии мо роҳандозӣ шуда буд, ҷӣ метавон номид? Аҷиб аст, ки ба ин суол муаллиф ва ё муаллифон бо вучуди изҳороти тӯлонии бепоѝ ва накли қиссаву зиндагиномаи ашхос гӯё фурсат наёфтаанд, ки посухе пешниҳод намоѝнд. Ин гуна мавқеъгирии онҳо бесабаб нест, зеро онҳо худ ҷонибдори сарсахти ҷунин табаддулоту ҷанг алайхи давлати қонунии дунявӣ дар Тоҷикистон ва эъмори давлати теократӣ ба ҷои он мебошанд. Махз аз ин рӯ онҳо намехоханд ин гуна аъмоли ифротгароёнаро террористӣ унвон диҳанд, аммо аз сӯи дигар ба хоѝри панох доштани иртиботи худ бо ин амали хиёнаткорона харгиз ҳозир нестанд, ки онро як амали боиста ҷилва диҳанд.

Нуктаи бахсбарангези муаллифони макола он аст, ки эшон бо вучуди таъкиди мукаррари ин масъала, ки Абдухалим Назарзода ба ТТЭ ХНИ ва чанги шахрвандии Тоҷикистон гӯё ҳеҷ алокаи бевоситае надорад, дар баҳши 2-юми навиштаи худ таҳти унвони “Хочӣ Халим Назарзода кӣ буд?” шояд нохудоғох иқрор шудаанд, ки “вай (яъне Назарзода) ва тарафдоронаш нақши вежаеро дар тазохурот ва гирдиҳамоиҳои Душанбе дар майдони Шахидон ифода карданд. Бо шиддат гирифтани даргириҳо Хочӣ Халим низ аслиҳа дар даст гирифт ва ба сафи нерӯҳои муттаҳиди оппозисионӣ пайваست”.

Аммо дар баҳши 7-уми мақолаи мазкур таҳти унвони “Сулҳи Тоҷикистон ва вуруд ба артиш” ин муаллифони беному беҳувият қавли қаблӣ худро ба бодӣ фаромӯшӣ дода дар бораи А. Назарзода гуфтаанд: “Замоне, ки чанги шахрвандӣ шурӯъ шуд, Абдухалим Назарзода дар Ҷумҳурии Қазоқистон буд”. Ин ақволи мутафовит ва мутанокизи нафаронеро, ки барои дурӯғҳои худро ростгуна нишон додан омодаанд бо Куръон савганд хуранд ва ё бо “зан се талоки тоҷикӣ” қасам ёд кунанд, қазоват кунед. Инҳо, ки ҳатто қавли худро дар як навишта ва дар як лаҳза вобаста ба вазъият инкор мекунанд, ҳулоса кунед, ки бо қавли дигарон чӣ хоҳанд кард? Агар ин ашхос бо валвалаву хангомаҳои мавқеъгириҳову гуфтумонҳои Ҳукумати кишвари мо ва роҳбарияти онро инкор кунанд, ҳеҷ чӣ таъҷубе нахоҳад буд, чунки дурӯғ гуфтан барои онҳо тибқи маслаки тақия як амри раво ва ҳатто ногузир низ махсуб мешавад.

Аз ҳама баҳши 2-юми мақола, ки қизе ҷуз шарҳи ҳоли Абдухалим Назарзода нест, бармеояд, ки вай бо вучуди ҳама тавсиф ва ҳеҷрасоии муаллифон то соли 2005, яъне ҳатми Академияи улуми низомии Федератсияи Русия ва дақиқтараш то соли 2009, яъне ҳатми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аслан ҳатто маълумоти зарурии қасбӣ надоштааст, ки шоистаи қор дар мақомоти баландпояи Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад. Агар ба эътибор гирем, ки мавсуф маҳз ба воситаи қавлаи 30%-и муҳолифин ё дақиқтараш ТТЭ ХНИ ба мақомоти давлатӣ роҳ ёфта буд, пас ба суҳлат метавон пай бурд, ки сатҳи омодагии кадрӣ наъзатино бо ҳама иддаҳои зиёди он барои ба даст овардани зимми маъмурияти як кишвар аслан дар қадом ҷое қарор доштаасту дорад.

Дар баҳши 3-юму 4-ум муаллифон бо шарҳу тавзеҳ ва арзёбии ҷузъиёти муборизаи мусаллаҳонаи аввали сентябри соли 2015 боз ҳам тарзе мавқеъгирӣ мекунанд, ки гӯё ТТЭ ХНИ ба ин мочаро ҳеҷ иртиботе надошт, гузашта аз ин гӯё ҳеҷ қадоме аз масъулин ва аъзои ин ҳизб аз қазияи мазкур ва нақшаи роҳандозии он огоҳӣ надоштанд.

Аввалан бояд гуфт, ки ба қазияи Х. Назарзода иртибот доштани ҳизби мазкур дар

робита ба асноду мадракҳои фаровон ҳақиқати бебахсе аст. Дигар ин ки тамоми дороиҳои хизб ва ба вижа амволу сарвати хангуфти рохбарони он пояи устуворе ҷуз маблағгузориҳои сарпарастони манфиатҷӯи бурунмарзӣ надошту феълан низ надорад. Вагарна Назарзода ва бародарони вай дар кӯтоҳмуддат ҷӣ гуна метавонистанд ҳар яке соҳиби маблағҳои фаровону чандин қорхонаҳо мегардиданд. Вагарна М.Кабирӣ ҷӣ тавр ва аз қадом ҳисоб метавонист дар шаҳри Турсунзода бозори қалонеро (ЧДММ «Саховат») хусусӣ қарда, ҳар сол аз он ҳисоб беш аз 1 миллиону 680 ҳазор сомонӣ ғоида ба даст оварад. Ҳамчунин ширкати қалони сохтмониеро бо номи ЧСП «Бинокорсервис» ва дар ноҳияи Рӯдакӣ бинои беморхонаеро, ки 10 га замин дошт, аз худ қунад.

Дар ин баҳши мақола муаллифони гуфтаанд, ки «Давлати Тоҷикистон дар ҳамин замина (яъне дар иртибот ба ҷинойти Назарзода) Эронро муттаҳам ба ҳимоят аз нерӯҳои иттиҳоди опозисион дар даҳаи 1990, ки Хочӣ Халим низ дар он ҳузур дошт, қарда ва аз ҳамин рӯ Техронро муттаҳам ба ҳимоят аз туризм қард». Ин мавқеъгирӣ сохторҳои марбут ба ЧТ ҳеҷ гуна ҳеҷ гуна иттиҳом ва ё тухмате нест, ки муаллифони мегӯянд, балки ошқор қардани воқеият аст. Иртиботи ЧИЭ бо ТТЭ ХНИ ва қазияи Назарзода амре тасдиқшудааст, ки дар бораи он далелу асноди зиёд вучуд доранд. Тазоҷуроти мусаллаҳонаи ғуруҳи ифротгароён тахти сарвари Абдуҳалим Назарзода бо назардошти шакли тазоҷур ва мавқеъгирӣҳои сиёсии пайравонаш бидуни таъсири ғамқориҳои ниҳодҳои махсуси ин кишвар набуд.

Дар баҳши 5-уми мақола муаллифони таъкид қардаанд, ки мочароҳои марбут ба Абдуҳалим Назарзода ва воқеаҳои бо рохбарии ӯ рӯйдода дар сентябри соли 2015 аз тарафи муаллифони бо назардошти дидаҳои Ҳукумати Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Аммо аз мутолиаи баҳшҳои баъдии мақола (ҳадди ақал то банди 11) ҳонандаи огоҳ ба таври возеҳ метавонад мушоҳида қунад, ки муаллифони дар мавриди «таҳқиқ»-и ҳеш на қарат аз дидаҳои Ҳукумати Тоҷикистон, балки аз ҳеҷ дидаҳои ба ҷуз дидаҳои худ ва шахсе бо номи эшон Абдусаттор, ки ба қавли ҳудах узви Риёсати олии Ҳизби наҳзати исломӣ ва дӯсту ҳамсои Абдуҳалим Назарзода буд, истифода нақардаанд. Ин аст манбаъи иттилооти ба қавле «шаффоф» ва бегаразонаву муътамади онҳо! Бубинед, ки ин таҳрифқорони беҳаёву ғустоҳ, ки садҳо далелу асноди муътамади сохторҳои масъули давлатии моро беэътимод меҳисобанду бо валвала тардид қардан меҳонанд, худ ҷӣ асноду далели «муътамад»-е дар ихтиёр доштаанд!

Дар банди 6-уми мақола муаллифони дигарбора ноҳудогоҳ иртиботи Назарзодаро бо шуруъи қанги шаҳрвандии Тоҷикистон таъкид дошта, талошҳои вайро дар ин росте бисёр муассир донистанд. Дар ин баҳш нуктаи шигифтангез он аст, ки муаллифони ғирдиҳамоиҳову майдоннишиниҳои наҳзатиҳоро ҳамчун қунбиши мардумии истиклолҳои маънидод қардаанд ва ё агар дурусттар бигӯем маънидод қардан меҳонанд. Қунин пӯшиш додани муборизаҳои бунёдгароёнаи мазҳабӣ худ нишонаи он аст,

ки “муҳаккикон”-и навини ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон дар интиҳоби як равиши “тахкик” усули дурӯгин ва мугризонаеро ҳамчун роҳкори худ қарор додаанд. Дар он замон барои ҳамагон маълум буд, ки на фақат ҶТ, балки тамоми ҷумҳуриҳои пасошӯравӣ аслан ҳеҷ монетае дар ҷодаи касби истиклоли худ надоштанд ва ҳеҷ кадоме истиклолияти худро бо роҳи муборизаҳои мусаллаҳона ба даст наовардаанд. Пас ҳадафи ин “муҳаккикон”-и навин аз таҳрифи ин саҳифаи таърихи мо дар чист? Ҳадафи эшон фақат машруъият додани инқилоби номуваффақи исломиашон ҳасту бас, яъне онҳо ба ин васила меҳаханд бигӯянд, ки гӯё аслан барои ба даст овардани истиклолияти сиёсии миллат мубориза бурдаанд. Бародарони “муҳаккик”, дурӯге ба ин бузурги дар даҳони кӯчаки шумо намегунҷад! Ба ҳақи муқаддасоте, ки аз онҳо фақат ҳамчун шиор истифода мекунад, дурӯғ нагӯед!

Дар бахшҳои 7-ум, 8-ум ва 9-уми мақола кӯшиш шудааст, ки аз фарди хоину ҷиноятпешае ҷу А.Назарзода марде қонунписанд ва гузашта аз ин ватанпарасту қаҳрамон тасвир ва тасаввур қарда шавад. Гӯё, ки мавсуф ҳатто шомии 4-ми сентябри соли 2015 ҳам хини суҳбати худ бо ҳамсояаш эшони Абдусаттор, яъне узви Рӯёсати олии ТТЭ ЁНИ ҳеҷ нишонае аз исёнгариро ба муқобили давлат дар гуфтору рафтору афкор надошт. Ин нуктаро муаллифон бар асоси нақли ҳамон эшони Абдусаттор таъкид мекунанд, вале бубинед, ки онҳо дар идомаи суҳбати худ дар қолаби ҷумлаҳои пур аз ҳато, ки таъхир бар забони модарии мост, ҷӣ гуфтаанд: “Аз вазъияти исломситезӣ ва маҳдудиятҳои, ки бар мардум таҳмил мешуд ҳам табиӣ буд норозӣ бошад. Табиатан Абдуҳалим Назарзода ҳам аз ин вазъият норозӣ буд”. Яъне Назарзода аз диди равоӣ ва амалӣ барои исён омода буд. Таҳаккур мекунем, аз ин “муҳаккикон”-и дурӯгин, ки ағарҷанде ноҳоста ва ноҳудоғона бошад ҳам далели диғареро аз диғоҳи илми равошиносӣ дар ихтиёри муҳаккиқони воқеӣ гузоштанд ва аз ин тариқ низ таъдиқ қарданд, ки ҷинояти маъкур аз қабл тарҳрезӣшуда буд.

Дар саросари ин навишта ва ба вижа дар боби 10-уми он аз диғоҳи илми забоншиносӣ ва шевашиносӣ ба осонӣ метавон пай бурд, ки дар пушти саҳнаи ин ғазосозӣ ва ҷанғҳои равоӣ, аз ҷумла эҷоди мақолаи мавриди назар маҳз ниҳодҳои маҳсули ҶИЭ истодаанд. Илова ба он ки маркази сомонӣ BY KEMYAE SAADAT, яъне интишордиҳандаи мақолаи маъкур дар ҶИЭ ҷойгир аст ва он тавассути марказҳои иттилоотии ин кишвар идора мешавад, сабаки навишти он низ далели гӯёе бар даҳолати бевоситаи бародарони таоруфии мост. Қорбурди таъбирҳо ва услуби ҷумлабандӣҳои ин навишта радди ӯи бародарони ҳамзабони моро аз кӯча-кӯчаи сатрҳои ин навишта исбот мекунад, ба вижа ин ҷумла: “Ба ҳар ҳол аммо баъдтар он иттифокоте, ки шунидаед-ро барои мардум таъриф қарданд ва ҳанӯз ҳам ибҳомоти зиёде дар ин замина вучуд дорад”. Ҳаргиз дар забони тоҷикӣ қасе баъд аз феъл пасванди “-ро” –ро

мавриди қорбурд қарор наметаҳад, зеро ин услуби қорбурди пасванди маъкур қуллан

хато аст ва дар адабиёти классикии форсу тоҷик низ ҳаргиз чунин намекарданд. Маълум аст, ки фармоишгарон ба хоҳири суръати кори худ гоҳ-гоҳе бинобар таъхири гумоштагон дар иҷрои кор маҷбур мешаванд, ки худ каламро ба даст гиранд ва ҳарза эҷод кунанд.

Дар баҳши 11 нуктаи ҷолиб ин аст, ки муаллифон барои бегуноҳи нашон додани Мирзокарим (бародари бузурги А. Назарзода) он қадар кӯшиш ба ҳарч додаанд, ки ҳимояшавандаи асосии худ, яъне А.Назарзодаро тахти сулол гузоштаанд. Махсусан дар ин маврид, ки гуфтаанд: “Эшонӣ Мирзокарим ҳам илова бар ин ки як тоҷири муваффақ дар кишвар махсуб мешуд, шахсияти бисёр хуб ва диндор ҳам буд. Ин воқеае, ки дар 4 ва 5 сентябр иттифок афтод, эшон ҳатто хабар ҳам надошт. Мо то ҳудуде иттилоъ доштем, ки ҳатто бо дидгоҳҳои генерол Назарзода мувофиқ ҳам набуд”. Яъне чӣ? Муаллифон боз нохудогона бархилофи мавзёғирии умумии худ, ки тазоҳуроти 4-уми сентябрро нақшаи қаблан тарҳрезӣшуда ӯнвон додан намеҳамаанд ва дар гуфтору рафтору афкори Назарзода ҳеҷ нашоае аз исёнгариро ба муқобили давлат ҳатто дар шомӣ 4-уми сентябр бинобар нақла шохидон намудор надонистаанд, далели дигаре бар хилофи ҳолатҳои худ ва бар нафъи ҳақиқат овардаанд ва он далел ин аст, ки бародараш ӯё бо “дидгоҳҳои генерол Назарзода мувофиқ ҳам набуд”. Пас “дидгоҳҳои генерол Назарзода” ҳеле маҳуф будааст, ки бо он ҳатто бародараш муҳолиф будааст. Ин нукта ба таври возеҳ нуктаҳои қаблӣ муаллифони дар ҳусуси он ки ӯё Назарзода дар гуфтору афкори худ ҳеҷ осори ихтилоф надошт, рад мекунад.

Умуман, тазоҳуроти мусаллаҳои А.Назарзода нақшаи ҳоинонаи аз қабл тарҳрезӣшудае буд, ки наметавонист бидуни пуштвонаи ҳориҷӣ сурат гирад. Ин тазоҳуроти мусаллаҳои ҳунӣ ва нагин, ки боиси марғи даъно нафар ва бесаробонии чандин ҳонадону ятимии садно қўдакону тифлони маъсум гардид, ба лўз кирдори бемантик ва амали ифротгарона чизе нест. Љонфидоинову аз худ гузаштанно ба хоҳири ободии Ватан бояд бошад, на ба хоҳири ҳаробии он. Ҳар қасе, ки ин аъмоли ҷинояткоронаи ноҳалафоне ҷун А.Назарзодаро тобиши дигаре додан меҳамад, худ ҷинояткор ва ноҳалаф аст.

Исомиддин Шарифзода, номзади илмҳои фалсафа